

Johannes Hemleben

Parapsychológia

Mnohí ľudia dnes budú pri slovách ako onen svet alebo večnosť myslieť najskôr na parapsychológiu, mediumizmus a špiritizmus, najmä keď vlna takzvanej psioniky od roku 1970 stále narastá, a tým je novo prebudенý záujem čoraz väčších kruhov o okultné javy. Tu je potrebné si najprv ujasniť niekoľko pojmov. Ako pokus o kľučenie mosta z vonkajšieho sveta na druhý breh je mediumizmus a špiritizmus svojou podstatou veľmi starý. S takými snahami sme sa stretli u delfskej Pýthie, u zaklínačky mŕtvych v Endore i u Sibyly z Kýmé, sprevádzajúcej Aineia. Pravdepodobne nebola tradícia mediumistických snáh v posledných dvoch tisícročiach nikdy úplne prerušená.

Vždy ide o spojenie medzi tu a tam, medzi týmto a oným svetom. Tu sa nachádza ten, kto kladie otázky, zatiaľ čo na večnosti, na onom svete ten, kto odpovedá. Sprostredkovanie sa deje skrze médium, ktoré má zvláštnu schopnosť vlastným voľným aktom alebo pomocou hypnózy stratiť vedomie vonkajšieho sveta a namiesto toho nadobudnúť vedomie onoho sveta (tranz). Pretože však druhé vedomie musí byť spravidla zaplatené stratou toho prvého, je potrebné prostredníka, ktorý zaznamenáva prejavy médií urobené v somnambulnom stave a často ho tiež vyloží. Môže ním byť jednotlivец vedúci sedenie (seansu), alebo všetci, kto sa zúčastňujú.

Nemáme k dispozícii žiadnu štatistiku o počte účastníkov spiritistických seáns. Je však isté, že záujem o túto stránku okultizmu je v rôznych krajinách rôzne silný. V Londýne sa už dlhšiu dobu každú nedeľu konajú vo veľkých sálach verejné špiritistické sedenia. Ďalším známym centrom mediumizmu je Škótsko. Aj v Dánsku, Švédsku a Holandsku sa pravidelne stretávajú väčšie skupiny špiritistov. To všetko sa ale zdá byť len nepatrným oproti pomerom v Severnej a Južnej Amerike. Hoci v krajine ako Brazília sa počíta cez 90 percent obyvateľstva k rímsko-katolíckej viere, šíri sa predovšetkým v dôsledku vplyvu indiánskych a afrických prírodných náboženstiev pod rúskom oficiálneho náboženského života obskurný okultizmus. Tak som mohol napríklad za jasného dňa v dopravnom centre Rio de Janeiro vidieť uprostred ulice naaranžované kvety a potraviny za účelom zaklínania duchov zomrelých. Všetci vodiči rešpektovali túto nebezpečnú prekážku v doprave a obetinu obchádzali. Je jasné, že sa u takýchto špiritistických kultov nedá viesť hranica medzi poznaním, vierou a poverou.

Naproti tomu parapsychológia, usilujúca už desiatky rokov o oficiálne uznanie ako veda, sa snaží so všetkými obskurnými javmi skončiť a exaktne vykonávať výskum podsvetia, najmä keď - ako už uvedené - záujem verejnosti v posledných rokoch silne vzrástol a predovšetkým je neustále živý vďaka záplave viac či menej serióznych publikácií k tejto téme. Po knihe slávneho amerického média Arthura Forda, *Komunikácia s duchmi*, správe Sheily Ostranderovej a Lynn Schroederovej *Záhľadné osobnosti a objavy XX. storočia* a iných, nasledovali knihy Nilsa-Olofa Jacobsona *Život po smrti?*, Moreye Bernsteina *Protokol jedného znovuzrodenia* s podtitulom "Svetoznámy prípad Bridey Murphyovej ukazuje, že človek nežije len raz a Thorwalda Dethlefsena, *Znovuzrodenie. Stretnutie s ľuďmi, ktorí rozprávajú o svojich minulých životoch*. Aj niekdajší majiteľ katedry parapsychológie vo Freiburgu, profesor Hans Bender (1907-1991), verejne zaujal stanovisko k problémom telepatie,

"strašidiel", špiritizmu atď vo svojej knihe *Skrytá realita*.

Keď Arthur Ford 4. januára 1971 umieral, bol najznámejším médiom v Spojených štátoch amerických. Odohralo sa s ním okolo 8 000 seáns. Okrem mnohých ľudí zo všetkých sociálnych vrstiev, ktorí u neho hľadali radu, sa takýchto špiritistických sedení zúčastnili vodcovské osobnosti vedy, technológovia aj astronaut Edgar D. Mitchell a politici. Sama skutočnosť, že médiom bol muž a nie - ako väčšinou - žena, mu dodávalo väčšieho rešpektu.

Kto hľadá úvod do dnešného stavu špiritizmu, nebude knihou Arthura Forda sklamaný. Dodnes žiadne médium nevedelo tak jasne a zreteľne popísať podstatu kontaktu s ríšou mŕtvych ako Arthur Ford. O svojich vystúpeniach na verejných zhromaždeniach sám podáva stručnú a výstižnú správu: "Najprv som mal ľahko zrozumiteľnú prednášku o parapsychologických javoch, potom som svojho ducha uviedol do stavu porovnateľného s naladením určitej vlnovej frekvencie. Naladil som sa na svet mŕtvych a pozemský svet zmizol z môjho vedomia. V tomto stave tranzu sa mi dostávalo posolstvo, to znamená, že som sprostredkoval prítomným osobám správy od zosnulých príbuzných a priateľov alebo aj od historických osobností."

Ford informuje aj o prečítaní zo stavu tranzu a o následných účinkoch: "Jedna seansa trvala tak hodinu. Dlhšie mu sila sústredenia nevydržala, prinajmenšom nie v prvých rokoch. Prebúdzať som sa ako niekto, pre koho nie je ľahké vrátiť sa z hlbokého poľudňajšieho spánku do čínorodého dňa."

Ako je obvyklé, nemohol ani Arthur Ford čoby médium z bdelého vedomia kontrolovať, čo v stave tranzu prežíval a slovami sprostredkoval, ale musel si o tom najprv nechať účastníkmi seansy rozprávať. Samozrejme si neskôr ľudia osvojili aj technický pokrok a prejavy médiá nahrali na zvukové pásky. To môže pomôcť objektivizáciu obsahu oznámenia mŕtvych ako, posolstvo sveta mŕtvych, aj keď sa to zrovna nezdá byť tou adekvátnou pomôckou pre most k duchovnému svetu.

Médiá majú často v neviditeľnom svete špecifického pomocného ducha, ktorý je prostredníkom medzi človekom uvedeným do tranzu a dušami zomrelých. Aj Arthur Ford s triezvou otvorenosťou opisuje, ako sa v jeho prípade táto nadzmyslová pomoc dostavila: "Bolo to v roku 1924, keď som sa po prebudení na konci jednej seansy od účastníkov dozvedel, že jeden zosnulý pre mňa samotného zanechal jeden odkaz." Hovoril svojím vlastným hlasom: "Až sa Ford prebudí, povedzte mu, že som od tejto chvíle jeho partner a že sa volám Fletcher."

Skutočne mu táto kontaktná osoba z onoho sveta, ktorá sa sama nazvala Fletcherom, stála po boku ako pomocník a sluha v početných sedeniach od roku 1924 do roku 1970. Ford o ňom píše ako o dohliajúcim duchovi (tak ho on sám nazýva). V roku 1924 sa skrze účastníkov seáns nechal podrobne pýtať, kto sa za menom "Fletcher« skrýva.

Z odpovedí, ktoré Ford v stave tranzu sprostredkoval, zistil, že ide o zosnulého, ktorého jedno z vedľajších mien bolo za jeho života Fletcher. Z ohľadu na pravovernú rímskokatolíckú rodinu požiadal ducha, aby svoje meno diskkrétne zamlčoval - čo bolo aj účastníkmi dodržiavané. Ďalej Fletcher o sebe samotnom oznamuje: "Arthur Ford je môj krajan a vrstovník. V našom detstve sme obaja bývali neďaleko od seba. Moji rodičia mali dom v blízkosti Port Pierce, na druhej strane rieky. Keď som bol ešte malý chlapec, sťahovali sme sa do Kanady. Tam som vyrastal a ako čerstvo dospelý mladý muž som sa po vypuknutí vojny prihlásil ako dobrovoľník a padol na belgickej fronte ... To všetko si môžete overiť. «Ford, ktorý sa od svojich účastníkov dozvedel celé meno svojho pomocného ducha, išiel podľa údajov, navštívil rodinných príslušníkov zosnulého a všetko sa mu potvrdilo.

Muselo dôjsť k tomu, aby Fordove neobyčajné schopnosti nespôsobili senzáciu.

Tak anglický spisovateľ, autor Sherlocka Holmesa, sir Arthur Conan Doyle dal ešte krátko pred svojou smrťou (1930) podnet k tomu, aby sa usporiadala seansa v lietadle, umožňujúca skúmanie zmenených podmienok vo vzdušnej atmosfére. O dvanásť rokov neskôr uskutočnil tento plán známy americký novinár Goldstrom, ktorý Doylov zámer poznal. Okrem Arthura Forda bolo získané médium Miss Maine Tafe k tomu, aby bolo k dispozícii pri seanse v lietadle. Päť ďalších účastníkov, ktorí mali byť "práve tak otvorenými ako kritickými a verejnosťou uznávanými osobnosťami", sa ako experimentálny krúžok spoločne zišli s Fordom, Goldstromom a Maine Tafe. Podľa Arthura Forda prebehol pokus špiritistického sedenia - vo výške takmer dvoch tisíc štyristo metrov - veľmi uspokojivo. Pritom sa podarilo nadviazať kontakt priamo s dušou Conana Doylea. Médium zjavne hovorilo hlasom zosnulého spisovateľa, tak to bolo prinajmenšom potvrdené účastníkmi konania, princeznou Rospiglioni, "blízkou priateľkou Conana Doylea a jeho rodiny". Ford dodáva: "Bezpochyby to bol hlas Conana Doylea. Každý, kto ho osobne poznal, pokladal omyl za vylúčený." Musíme sa však spýtať, či to zomrelým dušiam pôsobí radosť byť za takýchto okolností privolávané späť do pozemského života a privádzané k prehováraniu".

Takúto či podobné námietky, ktoré sú proti špiritizmu vyslovované, Arthur Ford pozná. Vie, že spirituálne založení ľudia často poukazujú na to, ako banálne a irelevantné sú takzvané zjavenia z ríše mŕtvych sprostredkované skrze médium. Nepoznajú zosnulí nič iné - duchovnejšieho, než že aj na onom svete ďalej preberajú "klebety a rodinné klebety" svojej pozemskej existencie? Mnohý, kto hľadal radu, sa už čoskoro začal špiritistických seáns sklamať strániť, pretože mu namiesto skutočného duchovného zjavenia bola ponúknutá len banálnosť. Ford sa snaží vo svojej knihe k týmto výčitkám poukázať na to, ako potrebné je brať vážne každý fyzický detail, aby sa vylúčili klamy, ktoré v tejto oblasti sú tak jasné: "Každé médium, vstupujúce v tranze do kontaktu s neznámym, tento problém pozná a vie, že sú to drobnosti, čo dáva kľúč k identifikácii partnera." Tu nie je čo namietat. Je tomu tak, ako Arthur Ford ďalej hovorí: "Kto si nevšíma triviálnych správ, kto má zlú schopnosť si niečo zapamätať alebo vedome či nevedome jednostranne školenú pamäť, ktorá nie je schopná registrovať banálny detail, ten nebude mať so svojimi mediálnymi spojeniami s oným svetom. .. príliš šťastie."

Arthur Ford bol však mediumizmom tak uchvátený, že vlastnú námietku vôbec nepochopil. Mal pravdu, keď banálne skutočnosti bral vážne ako dôležité orientačné pomôcky pre mediálny kontakt. Ale vlastná otázka musí byť predsa položená inak, totiž, či nadväzovať spojenie s ríšou mŕtvych cez znížené alebo úplne vyradené denné vedomie nejakého média, je správna cesta, zodpovedajúca dnešnej dobe. Kde je príčina toho, že sa vyšších oblastí života na onom svete špiritizmom vôbec nedosiahne, ale zostane len u výmeny bezvýznamností? Nie je dnešný špiritizmus v skutočnosti niečím nečasovým? Nie je pokusom prenikať do ríše mŕtvych nevhodnými prostriedkami? Domnievame sa, že špiritizmus ako mediumizmus dnes - oproti časom Pýthie - poklesol k úboho nedostatočným oznámeniam o zomrelých, neodpovedajúcim pravej podstate ríše mŕtvych.